

35

චරිත සංවර්ධනය, ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ සංවර්ධනය හා උසස් අධ්‍යාපනය

මහාචාර්ය ආර්යපාල පෙරේරා

මීට අඩ සිය වසරකට පෙර විද්‍යෝදය හා විද්‍යාලකාර විශ්වවිද්‍යාලයන් පිහිටුවීමෙන්, සිංහල භාෂාවෙන් පාසල් අධ්‍යාපනය ලැබූ ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය පන්තියේ ජනතා දූ පුතුන්ට හිමිකර දුන් ජාතික හා අධ්‍යාපනික මහා දායාදයේ පනස් වසර සමරණ, නැතහොත් විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ස්වර්ණ ජයන්තිය උත්සවාකාරයෙන් සිහිපත් කරන මේ වසරේ මෙම ජාතික විශ්වවිද්‍යාලයන් ආරම්භ කිරීමෙන් අපේක්ෂා කළ අභිමතාර්ථයන් රටේ - ජාතියේ ප්‍රගමනය සඳහා කොතෙක් දුරට සාධනය වී ඇද්දැයි පුනරාවර්ජනා කිරීමට කාලය දැන් පැමිණ ඇතැයි විශ්වාස කරමි.

වර්ෂ 1959 ජනවාරි මස පළමු වන දා නිල වශයෙන් විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලය ප්‍රතිස්ථාපනය කළ ද ශාස්ත්‍රවේදී උපාධි පාඨමාලාව සඳහා සිසුන් 11 දෙනෙකු තෝරාගෙන මහා විද්වත් සභාවක් මැද දී ප්‍රථම විශ්වවිද්‍යාලයාධිපතීන් වහන්සේ වූ පණ්ඩිත ශිවරාමයන් වැලිවිටියේ ශ්‍රී සෝරත නා හිමිපාණන් විසින් “බෞද්ධ සංස්කෘතියෙන් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට හිමි වූ විශිෂ්ට දායාද” මැයෙන් පැවැත් වූ ශාස්ත්‍රීය දේශනයෙන් කොළඹ නිදහස් මන්දිරයේ දී 1959 පෙබරවාරි මස 18 වැනිදා විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ අධ්‍යාපන කටයුතු නිල වශයෙන් ආරම්භ කරන ලදී.

ඉන්පසු 1960 වසරේ අගෝස්තු හත් වැනිදා විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රථම උපාධි ප්‍රදානෝත්සවය ගංගොඩවිල විශ්වවිද්‍යාල භූමියේ තාවකාලික ව තැනවූ උපාධි ප්‍රදානෝත්සව ශාලාවේ දී ප්‍රථම කුලපති ධුරය හෙබ වූ අග්‍රාණ්ඩුකාර තැන්පත් ශ්‍රීමත් ඔලිවර් ගුණතිලක උතුමාණන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් අති උත්කර්ෂවත් ආකාරයෙන් සිදුවිය. සිංහල අකුරු ඉංග්‍රීසියෙන් ලියූ කඩදාසිය බලාගෙන ශ්‍රීමත් කුලපතිතුමන් “විදියෝදය විශ්ව විද්‍යාලයේ උපාධිය පරදානෝත්සවය ආරම්භ කරමි” යැයි සිංහලෙන් කථා කළ විලාශය කාගේත් මුවගට සිනහවක් ඉපදවීමට සමත්විය. එදා උසස් පෙළ සිසුවෙකු ව සිටි මට මේ අගනා ඓතිහාසික අවස්ථා දෙක ම දැක බලාගන්නට ලැබීම මාගේ ජීවිතයේ අනුස්මරණීය වාසනාවක් ලෙස සලකමි.

මීට හතළිස් අට වසරකට පෙර එදා පැවැත් වූ ප්‍රථම උපාධි ප්‍රදානෝත්සව දේශනයේ දී මහාචාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන සූරීන් පළ කළ වැදගත් කරුණක් අද මාගේ දේශනයට ද පසුබිම කර ගනිමි. “ශ්‍රී ලංකාව විශ්ව කීර්තියට පත්වීමට බලපෑ ප්‍රධාන සාධකය වන්නේ සිංහල-බෞද්ධ සංස්කෘතිය යි” යන්නයි ඒ.

එය වනාහි මහින්දාගමනයේ සිට අද දක්වා වසර දෙ දහස් තුන් සිය දහසයක් තිස්සේ අඛණ්ඩ ව පැවත ආ ජාතික හා ආගමික චින්තන ප්‍රවාහයේ ශක්තිය යි. එසේ ම සිංහල බෞද්ධයා තුළ දීර්ඝකාලීන ව - ස්ථාවර ව මේ ශක්තිය තහවුරු කරන්නට මිහිදු මාහිමියන් දුර දක්නා නුවණ මෙහෙයවා ගත් ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිඵලය බව ද කෙසේවත් අපට අමතක කළ නො හැකිය. වෙනත් වචනවලින් කිවහොත් බුදු සමයේ ආගමනයත් සමඟ අපට හිමි වූ භෞතික සංස්කෘතියට වඩා ප්‍රබල

ලෙස වරින් සංවර්ධනයට හා පෞරුෂ වර්ධනයට බෞද්ධ සංස්කෘතියේ අභෞතික සංස්කෘතිය ශක්තිය බලපා තිබේ.

ආරම්භක දිනයේ සිටම මිහිඳු මාහිමියෝ සිංහලයන්ගේ වරින් සංවර්ධනයට අදාළ විවිධ ප්‍රතිපදාවන් පහදා දෙමින් බුදුදහම ජනතාවගේ හදවතට කාවැද්දූහ. තෙරුවන් සරණ යාමේ පටන් නිවන් මඟ සපුරන බෞද්ධ ශ්‍රාවකයාගේ ශ්‍රද්ධා - බුද්ධි උදාර වරින් ලක්ෂණයන් වුල්ලහත්ථිපදොපම සූත්‍රයෙන් ද ආත්මාර්ථකාමී, මසුරු, ලෝභී, කුහක වරින් ලක්ෂණ ප්‍රේතවස්තු දේශනාවෙන් ද පරිත්‍යාගශීලී, නිර්ලෝභී, මෛත්‍රී සිත් ඇති, දේවත්වයට පත්වීමට සුදුසු, උදාර වරින් ලක්ෂණ විමානවත්ථු දේශනාවෙන් ද මෙලොව - පරලොව නිසි අවබෝධයෙන් ක්‍රියාකිරීමට අවශ්‍ය මඟ පෙන්වීම් දේවදූත සූත්‍රයෙන් ද ඥානවන්ත - අඥාන පුද්ගල ගතිලක්ෂණ විවරණයක් බාල - පණ්ඩිත සූත්‍රයෙන් ද දේශනා කිරීමෙන් උත්සාහ කොට ඇත්තේ සිංහල බෞද්ධයාගේ වරින් සංවර්ධනයට හා පෞරුෂ වර්ධනයට අදාළ නිර්ණායක තේරුම් කර දීම යි.

'වරින්' යන්න හැසිරීම, පුහුණුව, සහජ - පාරම්පරික ගතිගුණ, වර්යා රටාව, සිතන මතන ආකාරයට ක්‍රියාත්මකවීම, පිළිගත් ජීවන රටාවකට හුරුවීම වැනි පුළුල් පරාසයක් සඳහා අර්ථවත් වෙයි. මිනිසා මුහුණ දෙන විවිධ සමාජ පසුබිම්වල දී යටිතල අනුශාසනා වශයෙන් තැත්පත් වී තිබෙන අසම්මත හැගීම් උත්සන්න වී වරින් කෙලෙසාගන්නා ක්‍රියාවලට පෙළඹීම් ද සමාජයේ විරල නැත. අපගාමී වර්යාවන්ට හුරු වී හීන පෞරුෂයක් ඇති ව සාපරාධී ක්‍රියාවලට යොමු වන එවැනි පුද්ගලයන් නිසි පරිදි සමාජානුයෝජනය කිරීම ආගමෙන්, අධ්‍යාපනයෙන් අපේක්ෂාව විය යුතුය.

පෞරුෂය ඊට වඩා පුළුල් අරුතක් දක්වයි. බුද්ධියෙන්, චින්තනයෙන්, අත්දැකීමෙන්, අවබෝධයෙන්, අභ්‍යාසයෙන්, නො පසුබස්නා උත්සාහයෙන් ගොඩනගාගත්, මේරු, මනෝ භෞතික ශක්තිය පෞරුෂය යි. ආත්මශක්තිය යනුවෙන් අර්ථවත් වන්නේ ද මේ ගුණාංගය යි. බෞද්ධයා තම පෞරුෂය හා වරිතාදර්ශ සංවර්ධනය කරගැනීමට බුදුරදුන්ගේ පරමාදර්ශී "විජ්ජා" - බුද්ධිමය හැකියා වන ද "වරණ" - වර්යාමය හැකියාවන් ද පූර්වාදර්ශී නායකත්ව ලක්ෂණ ලෙස අනුගමනය කරයි.

බුදුසමයේ දායාදය ලැබීමෙන් පසුව ශ්‍රී ලාංකික සිංහල - බෞද්ධයන් වර්ධනය කරගත් ගුණාත්මක ජීවන හර පද්ධතියේ ශක්තියෙන් සත්‍යක්‍රියා කොට මහා ප්‍රාතිහාර්යයන් පෑ අවස්ථා ද රජවරුන් සක්විති රජුන් ලෙසත්, ධාර්මික රාජ්‍ය පාලනය බෝධිසත්ව වර්යාවක් ලෙසත් ගරු බුහුමන් ලැබූ අවස්ථා ද ලංකා ඉතිහාසයේ විරල නැත.

මෙවැනි පරමාදර්ශ සැපයූ පුරෝගාමී වරින් රාශියක් ඒ ඒ යුගවල අවශ්‍යතා මත නිර්මාණය විය. ආගමික අනුශාසකත්වය- ගුරු උපදේශනය හා නායකත්වය සැපයූ චන්දනීය - පූජනීය වරින් ද, රට ජාතිය ආපදාපත්ත වූ අවස්ථාවල මතු වී ආ ජාතික - වීර වරින් ද රාජ්‍ය පාලනය ආගමික කාර්යයක් ලෙස සැලකූ හක්තිමත් බෞද්ධෝපාසක - බෝසත් වරින් ද සමාජයේ ගරු බුහුමනට ලක් වූ ගුරු - දෙගුරු කුලදෙටු වරින් ද සිංහල බෞද්ධයන්ට පුරෝගාමී නිර්ණායකයන් සපයා ඇත.

සියවස් ගණනක් ඇවෑමෙන් මුළු රට ම බටහිර අධිරාජ්‍යවාදීන්ට යටත් වී දැඩි පීඩනයකට හා පරිහානියකට පත් ව තිබූ යුගයේ දී පවා සිංහල බෞද්ධයාගේ වරින් හා පෞරුෂය නො පිරිහී තිබූ බවට රොබට් නොක්ස් කරන ප්‍රකාශය හොඳ නිදසුනකි.

“ජාතියක් වශයෙන් සිංහලයා ඉතා ශිෂ්ටසම්පන්න ය. මද්‍ය පානය නො බොන්නේය. සොරකම් පිළිකුල් කරන්නේ ය. ගෙරිමස් මුවෙහි නො තබන්නේය. සිංහලයා ඉතා විනිත ය. ආගන්තුක සත්කාරයෙහි තත්පර ය. ස්වදේශීන් හට මෙන්ම කරුණාවෙන් විදේශීන්හට ද සලකන්නේය. ඉන්දියාවේ දී මට දකින්නට ලැබුණු හැම මිනිස් සංහතියකට ම වඩා මේ සිංහලයෝ ඉතා කරුණාවන්ත මනුෂ්‍ය කොට්ඨාශයකි. මොවුහු ඉතා කඩිසරයෝ ය. හුරුබුහුටි ගුණ ඇත්තෝ ය.”

රොබට් නොක්ස් සිංහල බෞද්ධයන් පිළිබඳ ව මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නේ ස්වාධීනත්වය අහිමි වූ යටත් විජිතයක විසූ සිංහලයන් පිළිබඳව ය. ඔහු ගුණ වණන සිංහල බෞද්ධයා ප්‍රාණඝාතයෙන්, සොරකමින්, කාම දුශ්චරිතයෙන්, මත්පැනින් වෙන් වූ කාරුණික, අනුන්ට සලකන, පන්සිල් රකින බෞද්ධයා මිස අන් කිසිවෙක් නොවේ.

එහි එසේ වුවද කාලයාගේ ඇවෑමෙන් සිංහල - බෞද්ධකම විනාශ කරන්නටත්, ගිහි - පැවිදි සම්බන්ධය දුරස් කරන්නටත්, බේබදුකමට, සල්ලාලකමට හා පරගැතිකමට විශේෂ සැලකිලි දක්වමින් බටහිර අධිරාජ්‍යවාදීන් සිදු කළ කෙළවරක් නැති තාඩන පීඩනවලට එරෙහිව ලංකාවේ විවිධ සමාජ මට්ටමේ පුද්ගලයන් සංවිධානය වී සන්නද්ධ කැරලි කෝලාහල, පරසතුරු ඝාතන ආදිය සිදු කළේ දේශපාලන බලකාමයකින් තොරව “රට ජාතිය ආගම යන තෙරුවන රැක ගැනීම සඳහා ය” යන පරමාර්ථය පෙරටුකොට ගනිමිනි.

කෙසේ හෝ ලංකාවට නිදහස ලැබීමෙන් පසුව ද ශ්‍රී ලංකාවේ පරිපාලනය අධිරාජ්‍යවාදී ගැත්තන්ගේ ඕනෑු එපාකම් ඉටු කරනා ආකාරයට ම සිදුවීම නිසා අනාගත දේශපාලන ගමන්මඟ වෙනස් කරන්නට පෙරමුණ ගත් එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතා සිංහලය රාජ්‍ය භාෂාව කරන බවටත්, බුද්ධශාසනය හා බෞද්ධ අධ්‍යාපනය නඟා සිටුවන බවටත් ප්‍රතිඥා දී 1956 දී බලයට පත්විය. විවිධ බාධා නිසා එය දුෂ්කර කාර්යයක් වූවත් 1959 දී විද්‍යෝදය හා විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලයන් පිහිටවූයේ එතුමාගේ දේශපාලන පොරොන්දු ඉටු කිරීමක් වශයෙනි.

සිංහල මාධ්‍යයෙන් උසස් අධ්‍යාපනය ලබන්නට සරසවි වරම් ලබන ග්‍රාමීය තරුණ පෙළ ජාතික - ආගමික වින්තනයට නැඹුරු කිරීම සඳහා බෞද්ධ සංස්කෘතිය අනිවාර්ය විෂයයක් කිරීමටත්, විශ්ව දැනුම ළඟා කර ගත හැකි වන සේ ඉංග්‍රීසි භාෂාව ද අනිවාර්ය විෂයයක් කිරීමටත්, ප්‍රථම විශ්වවිද්‍යාලයාධිපතීන් වහන්සේ දුර දක්නා නුවණින් තීරණය කොට ඊට සරිලන පාඨමාලා සංවිධානය කරවූහ.

තරුණ පෙළ පහසුවෙන් විප්ලවීය වින්තනයේ ඉත්තන් කරගෙන කපටි දේශපාලනඥයන්ගේ අතාකොලු බවට පත් කරගැනීමෙන් වළක්වා ගතයුතු බවත් විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයන් ශාස්ත්‍රීය විචාර බුද්ධියට හා මානුෂික දායාවට මුල්තැන දෙන උගතුන් විය යුතු බවත් උන්වහන්සේ නිතර අවධාරණය කළහ.

1961 වර්ෂයේ පළ කළ විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රකාශනය වූ “සරසවිය” සඟරාවට ලිපියක් සපයන ශ්‍රී සෝරත නාහිමියෝ මේ විශ්වවිද්‍යාලයේ සිසුන් පිළිබඳ ව තම අපේක්ෂාව මෙසේ ලියා පළ කළහ.

1. විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයන් ගවේෂණශීලී විය යුතුය.
2. විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයන් විවේචනශීලී විය යුතුය.
3. විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයන් සත්‍යගරුක විය යුතුය.

- 4. විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයන් යුක්තිගරුක විය යුතුය.
- 5. විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයන් විප්ලවකාරී විය යුතුය.

මෙසේ මවු බිමේ අනාගතය ගොඩනැගීමට විශ්වවිද්‍යාලයෙන් බිහිවිය යුතු උගතුන්ගේ වර්ත ලක්ෂණ පහක් උන්වහන්සේ දුටහ. ශාස්ත්‍රීය බුද්ධියෙන් යුත් ගවේෂණශීලී වර්ත ද, අනුන්ගේ මතවාද ඉවසමින් තර්කානුකූල ව විවාදයට ලක් කළ හැකි විවේනශීලී වර්ත ද අසත්‍යයෙන් අගතිගාමී නො වන සත්‍යගරුක වර්ත ද නීතිය යුක්තිය සම්ප්‍රදාය ගරුකරන යුක්තිගරුක වර්ත ද අසාධාරණයට - අවනීතියට එරෙහි ව නැගී සිටින සමාජවාදී දර්ශනයකින් මෙහෙයවන විප්ලවකාරී වර්ත ද උපාධිධාරීන් සතු විය යුතු බව අවධාරණය කළහ.

එහෙත් අපේ රටේ අභාගයකට දෝ ආරම්භක විශ්වවිද්‍යාලයාධිපතින් වහන්සේ ජීවත් ව සිටියදී ම පෙරට ආ ශිෂ්‍ය නායකයෝ උන්වහන්සේ මුලින් දැක්වූ මහාර්ඝ වර්තාදර්ශ හතර ම පසෙකට දා ශිෂ්‍ය නායක සටන් පාඨය කරගත්තේ "විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයන් විප්ලවකාරීන් විය යුතුය" යන තේමා පාඨය පමණි. එදා මෙදා අතරතුර ගත වූ පනස් වසරක කාලය තුළ දී මේ විප්ලවකාරී සටන් පාඨය රටටත්, අධ්‍යාපනයටත් කෙතරම් විනාශකාරී ශාපයක් වූයේදැයි ඔප්පු කිරීමට ඉතිහාසයෙන් පෙන්විය හැකි නිදසුන් අපමණ ය.

1961 වර්ෂයේ ගංගොඩවිල විශ්වවිද්‍යාල භූමියේ උපවාසයක යෙදුණු පැවිදි ශිෂ්‍ය නායක වටිනාපහ සරණසිරි හිමියන්ගේ මාරාන්තික සත්‍යග්‍රහයත්, දෙමළ භාෂාවට නිසි තැන ලබාදීමේ - සිංහල භාෂා පනතට බණ්ඩාරනායක අගමැතිතුමා ගෙන ආ සංශෝධනයට එරෙහි ව විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ කථිකාචාර්යවරයෙකු ව සිටි පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී කේ.එම්.පී. රාජරත්න මහතා ගාලු මුවදොර පාර්ලිමේන්තු මන්දිරයේ පෝටිකෝවේ ආරම්භ කළ මාරාන්තික උපවාසයට සහාය දැක්වූ විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍ය හිමිනමකගේ හදිසි අපවත්වීමත් නමෝවිත්තියෙන් අප විශ්වවිද්‍යාලයේ ආරම්භ වූ විප්ලවීය ක්‍රියාකාරකම්වල අසුබ ප්‍රතිඵල විය.

පැවිදි ශිෂ්‍යයන්ට මුල්තැන දුන් විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයට ගිහි සිසුන් සම මට්ටමින් ඇතුළත් කර ගන්නා ලද්දේ 1963 වර්ෂයේදී ය. පැවිදි ශිෂ්‍යයන්ට වෙන්කර තිබුණු පොදු පහසුකම් වරප්‍රසාද බලෙන් හිමිකරගත් ගිහි සිසුන්, පොලු මුගුරු ගල් මුල්වලින් සන්තද්ධ ව පැවිදි සිසුන් සමඟ සිදුකළ මහා කෝලාහලය මුලු විශ්වවිද්‍යාල භූමිය ම යුද බිමක් බවට පත් කෙළේය. පොලීසිය පැමිණ තුවාල ලබා සිටි සිසුන් තිස් ගණනක් රෝහල් ගත කිරීමෙන් පසු තාවකාලික ව විශ්වවිද්‍යාලය වසා දැමීමට ද සිදුවිය.

1966 වසරේ දී ඊරියගොල්ල අධ්‍යාපන ඇමතිතුමා විශ්වවිද්‍යාල පනත සංශෝධනය කොට විද්‍යෝදය හා විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලයන්ට කාන්තා පක්ෂයට ද ඇතුළුවීමට ඉඩ සලසා දෙනලදී. විශ්වවිද්‍යාලයීය අනුබද්ධ ආයතනවල බාහිර උපාධි පාඨමාලාවලට ලියාපදිංචි වී සිටි ශිෂ්‍යාවන් 60 කට මුල්වරට විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළුවීමට අවසර ලැබුණි. මේ නිසා ශිෂ්‍ය සටන් වෙනුවට විද්‍යෝදය සරසවි බිමට නුහුරු ආදර සටන්, පෙම් සටන් ද ආරම්භ විය. උසස් පෙළ විභාගයෙන් සුදුසුකම් ලබන ශිෂ්‍යාවන් 1967 වර්ෂයේ සිට විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත් කර ගත යුතුය යි ශිෂ්‍යයෝ පෙළපාලි ගියහ. එය සාර්ථක විය. කල්යාණේ දී විශ්වවිද්‍යාලය තුළ පැවිදි ශිෂ්‍ය හා ගිහි පිරිමි ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යා ඉක්මවා ශිෂ්‍යාවන්ගේ සංඛ්‍යාව මුල්තැනට පත්විය. (අද උපාධි ලබන මේ පිරිසගේ නාම ලේඛනය ද එයට එක් නිදසුනකි)

උසස් අධ්‍යාපනයෙන් අපේක්ෂිත විචාර ශීලී - බුද්ධිමත් - විද්වත් වර්තෘදර්ශ මුලුමණින්ම බිඳ වැටී සන්නද්ධ ශිෂ්‍ය දේශපාලන අරගල භයානක සේ පෙරමුණට ආ අවස්ථාව වූයේ 1971 අප්‍රේල් සන්නද්ධ කැරැල්ල යි. එහි සියලු සංවිධාන කටයුතු, සැලසුම්, පුහුණු කිරීම්, බෝම්බ හා අවි ආයුධ රැස් කිරීම්, කැරලි හමුදාවකට අවශ්‍ය නිල ඇඳුම් සකස් කිරීම්, ගබඩා කිරීම් වැනි සියලු මෙහෙයවීම් සිදුවූයේ විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍ය නේවාසිකාගාර තුළදී ය.

මගේ ජීවිතයට ද මේ සිද්ධි මාලාව දෙවයේ සරදමක් වූයේ එකල සෝරත නේවාසිකාගාරයේ පාලක ලෙස මා සේවය කළත් සියලු නේවාසිකාගාරවල පාලනය ශිෂ්‍ය නායක මහින්ද විජේසේකර මහතා බලෙන් ලබා ගැනීම නිසාය. ඊ බෝවීගෙන එන විට නේවාසිකාගාරවලට පිටතින් පැමිණෙන කරුණ පිරිස් මධ්‍යම රාත්‍රියේ සිට අලුයම දක්වා බණ්ඩාරනායක ශාලාව පිටුපස පිට්ටනියට රැස්කොට සටන් අභ්‍යාස හා අවි-ආයුධ පුහුණුව මාස ගණනක් තිස්සේ ලබා දෙන ලදී. ඊට විරුද්ධ ව කිසිදු පියවරක් ගැනීමට නො හැකි වන අයුරින් මහින්ද විජේසේකර මහතා ශිෂ්‍ය බලය සංවිධානය කර තිබිණි. ප්‍රධාන අවි- ආයුධ ගබඩාව තිබූයේ ලේඩ් මාග්‍රට් රොබට්ස් හික්ෂු නේවාසිකාගාරයේ සිවිලිම මතය. එම අංශය භාරව සිටියේ මිනිසේ සෝහිත හිමියන් බව ක්‍රස්ත විමර්ශන විශේෂ අධිකරණයේ දී රජයේ ප්‍රධාන සාක්ෂිකරු ලෙස සාක්ෂි දෙමින් ඔහු කියා සිටියේය.

සන්නද්ධ අරගලය තවත් රවක් මට දෙවයේ සරදමක් වූයේ විශ්වවිද්‍යාලයෙන් අධ්‍යාපන චාරිකාවක් පිටත් ව යාපනයේ නාග විහාරයේ ගත කළ 1971 අප්‍රේල් 4 වෙනිදා රාත්‍රියේ දී ය. එදින රාත්‍රී 12.00 ට පමණ දසතින් ඇසුණ නො නවතින වෙඩි හඬ හා බෝම්බ හඬ මැද්දේ පොලිස් හමුදාවක් නාග විහාරයේ විශ්‍රාම ශාලාවට කඩා වැදී අප සියලු දෙනාම මරා දමන බවට තර්ජනය කර, යාපනයේ පොලිස් මූලස්ථානයට ගෙන ගොස් ඒ අවට මරා දමා තිබුණු සිවුරු පොරවාගත්, නිරුවත් හා අඩ නිරුවත් සිසුන්ගේ මෘත ශරීර පෙන්වමින් "තොපිටත් මේ ටික තමයි අද සිද්ධ වෙන්නේ" යයි කියමින් තර්ජනය කරන ලදී.

පොලිසිය මෙසේ දරුණු ලෙස කිපී සිටියේ මේ වන විට උසාවි නියෝගයක් මත රෝහණ විජේවීර යාපනයේ සිරගෙයි රිමාන්ඩ් භාරයේ සිටි නිසා කොළඹින් බස් රිය ගණනාවකින් පැමිණි විශ්වවිද්‍යාල හා පාසල් සිසුන් හිරගෙදරට පහර දී රෝහණ විජේවීර නිදහස් කර කොළඹට ගෙන ඒමටත් ඒ සමඟම යාපනයේ පොලිස් මූලස්ථානය ඇතුළු ලංකාව පුරා පොලිස් ස්ථානවලට දැඩි ප්‍රහාර එල්ල කිරීමටත් සැලසුම් කොට ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු බව ඒ වනවිට පොලිසිය දැන සිටි නිසා ය.

ආචාර්ය මණ්ඩලයේ එදා සේවය කරමින් සිටි ආචාර්ය වල්පොළ පියනන්ද හිමියෝ ඉදිරිපත් වී යාපනයේ පොලිස් අධිකාරීතුමාට කරුණු පැහැදිලි කර, අප විශ්වවිද්‍යාලයෙන් අධ්‍යාපන චාරිකාවක් සඳහා පැමිණි පිරිසක් මිස කළකෝලාහල කරන්නට නො පැමිණි බවත් දිසාපතිතුමාට දැන්වුවහොත් වැඩි දුරටත් සත්‍ය දැන ගත හැකි බවත් කියා සිටියහ. පොලිස් පණිවිඩයක් මත ටික වේලාවකින් එහි පැමිණි යාපනයේ මහ දිසාපතිතුමා හා අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂකතුමා අප පිළිබඳව සහතික කොට නිදහස් නො කෙළේ නම් අද ඔබ අමතන්නට මා ජීවතුන් අතර නො සිටින්නට ඉඩ තිබුණි.

කෙසේ හෝ අඳුරු නීතිය මැද්දේ යාපනයේ සිට ගංගොඩවිලට එන්නට දෙ දිනක් ගත විය. අප එන විට විශ්වවිද්‍යාලය වසා දමා හමුදා කඳවුරක් බවට පත් කර තිබිණ.

විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාල භූමිය තුළ සිදු වූ අද්වැයවිද්‍යාල විප්ලවීය දේශපාලන ශිෂ්‍ය සටන්වල බෙදුණු අදහස් මතක සටනේ ඇත්තේ එකක් දෙකක් නොවේ. 1988-1990 දෙවන සන්නද්ධ විමුක්ති අරගලය දියත් වූ කාලයේ හා ඉන් පසුව සරසවි භූමියේ දී ශිෂ්‍ය ජීවිත තුනක් ඝාතනය කරනවා දකින්නට තරම් අපි අවාසනාවන්තයෝ වීමු. වරක් විරුද්ධ දේශපාලන කල්ලියක ශිෂ්‍යයකු අල්ලා පිහියෙන් ඇන සාහසික ලෙස මරා දැමීමත් තවත් වරක විප්ලවයට එරෙහි වූ ශිෂ්‍යයෙකුට තද බල ලෙස පහර දී තලා පෙළා සුමංගල මන්දිරය ඉදිරිපිට ගහක බැඳ දමා පසුව වෙඩි තබා ඝාතනය කිරීමත් ඊටත් මැන භාගයේ කළමනාකරණ පීඨ ගොඩනැගිල්ලේ දී දේශපාලන විරුද්ධ අදහස් දැරූ ශිෂ්‍යයෙකුගේ හිසට පරිගණකයකින් පහර දී මරා දැමීමත් නිදහස් අධ්‍යාපනය ලබන විවාරශීලී - බුද්ධිමත් - උදාර චරිතවලට හිමිකම් කිවයුතු විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් අතින් සිදු නො වියයුතු සාපරාධී පාපකර්මයන් නො වේ ද?

විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ අද්වැයවිද්‍යාල සන්නද්ධ අරගලය නිසා 1971 කැරැල්ලේ දී සිංහල බෞද්ධ තරුණ-තරුණියන් හා තරුණ හිමිවරුන් 60,000 ක් පමණ ඝාතනය වූ බවත්, 1988-1990 කැරැල්ලේ දී රෝහණ විජේවීර උඩරට වතු පරිපාලකයකු ලෙස වෙස් වලාගෙන සුපිරි ජීවිතයක් ගත කරද්දී ඔහුගේ ම ගෝලයන් විසින් පාවා දී ඝාතනය කිරීමෙන් කැරැල්ල නිම වන තුරු වටිනා තරුණ ජීවිත ලක්ෂයකට අධික සංඛ්‍යාවක් ජාතියට අහිමි වූ බවත් වාර්තා විය.

මෙසේ විද්‍යෝදය ඉතිහාසයේ 50 වසරක කඳුළු කතාවලින් සමහරක් ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කෙළේ උසස් අධ්‍යාපනයෙන් ජාතියට දායාද කළ යුතු උසස් පෞරුෂය හා චරිතාදර්ශයන් සෝදාපාළු වී අපේක්ෂා භංගත්වයට පත් වීමත්, විශ්වවිද්‍යාල තුළ දී මනසේ පුරවා ගෙන සිටින හිස් සටන්කාමීත්වය උපාධිධාරීන් ලෙස සමාජගත වීමේ දී ඔබටත් - සමාජයටත් වැදගත් වන බව අවබෝධ කර දීමටත් ය.

පළමු වන ශ්‍රේණියේ සිට උසස් පෙළ දක්වා පාසල් පොත්පත් නිල-ඇඳුම් හා වෙනත් පහසුකම් ජනතාවගේ මුදලින් නොමිලයේ ලබාදෙන සම්පූර්ණ පාසල් අධ්‍යාපනයත්, වෛද්‍ය විද්‍යා උපාධිය දක්වා විශ්වවිද්‍යාලවලින් උසස් අධ්‍යාපනය හා පශ්චාද් උපාධි අධ්‍යාපනයත් නොමිලයේ ලබාදෙන ලොව එක ම රට ශ්‍රී ලංකාව බව කිසිදා ඔබ අමතක නො කරන්න.

තුන් වසරක් හෝ සිවු වසරක් තිස්සේ විශ්වවිද්‍යාලයේ පවත්නා සියලු සම්පත්වල හිමිකරුවන් වෙමින් ද බොහෝ දෙනෙක් ශිෂ්‍යත්ව හෝ ශිෂ්‍යාධාර ලබමින් ද රටේ ජනතාවගෙන් නොමිලයේ ලබාගත් මේ මහා උපකාරයට ඔබ දක්වන ප්‍රති උපකාරය කුමක්දැයි සිතන්නට හොඳ ම දවස උපාධිධාරීන් ලෙස ඔබ සමාජයට පිවිසෙන අද දිනය බව ද සිහි කරන්න.

තවදුරටත් ඔබ කපටි දේශපාලනඥයන්ගේ අනුගාමිකයන් නො වියයුතු අතර, අප විශ්වවිද්‍යාලයේ උසස් පරමාර්ථයන් වන ගවේෂණශීලී - විවේචනශීලී - සත්‍යගරුක - යුක්තිගරුක - බුද්ධිමත් - බෞද්ධ සංස්කෘතියට අනුව හැඩ ගැසුණු ප්‍රගතිශීලී අදහස් ඇති පුරවැසියන් වීමට අද සිට කල්පනා කරන්නට ඔබට ආරාධනා කරමි.

අද දින උපාධි ලබන, ජාතියේ මහා ශක්තියක් වන, මේ සියගණනක් උගත් තරුණ දූ පුතුන්ට ශ්‍රී ලාංකික සිංහල - බෞද්ධයන්ට හිමි ජාතික, ආගමික, චරිතාදර්ශවලින් හා පෞරුෂයෙන් පරිපූර්ණ ව රටට-ජාතියට උදාර සේවයක් කිරීමට ශක්තිය හිමිවේවායි! සුඛාසිරි පතමි.

2009.12.27